

HRABĚTA UMĚLCEM SESTAVOVATELEM

Každý, kdo přijde k Hrabětům domů, skoro zakopává o umělecká díla. Stěny jsou plné obrazů, obrázků, maleb, grafik a hlavně dřevěných soch a reliéfů. Ty jsou dílem pána domu. Když sedíme v prvním patře v jídelně, jen ze židle mi ukazuje několik svých prací a umí vyprávět o každém kousku dřeva, ze kterého jsou vyrobené. Honza Hraběta se baví opracováváním dřeva roky. Přitom jeho díla jsou nanejvýš vzácná, sám se jich totiž nerad vzdává. Není moc lidí, kteří by mohli říct: „Tuhle sochu mi vyrobil a daroval Honza Hraběta.“ Sám umělec je však skromný a nerad o sobě jako o sochaři nebo dřevořezbáři mluví. Svůj svérázný smysl pro humor ale do svých děl umí vtělit znamenitě.

Kdy ses stal dřevořezbářem?

Tím v žádném případě nejsem, když už by se to mělo pojmenovat, jsem sestavovatel. Pravda, něco jsem někde vydlabal vlastníma rukama. Jinak mě spíš baví dělat věci z různých starých, hodně používaných dřev. Sestavit nějakou figuru, nějakou blbost. Něco umím vyřezat, ale živit bych se tím nemohl. Nikdy jsem se to neučil. Dřevo mě baví. Sochaři tvrdí, že kámen voní. Já myslím, že ne. Zato dřevo krásně voní. Když někdo dělá z hlíny, může přidat, ubrat, jak potřebuje. To u dřeva nejde. Když rýpneš moc, můžeš to sice přilepit, ale už to není ono.

Kdy jsi s tím začal?

Už hrozně dávno. Ale až v dospělosti. Rozhodně to nebyla vášeň od mládí. Jako první věc jsem udělal takovou babu. Původně to měl být slon, a najednou z toho vznikla baba. Ne že by měla chobot. Ale jak jsem to dřevo zpracovával, najednou z něj místo slona vylezla ženská. Tu jsem pak dal kamarádce Řepě. Líbilo se mi to, tak jsem pokračoval. Vždycky jsem našel nějakou starou věc a použil jsem ji. Dole mám sochu Tři muži ve člunu. To jsou slánky a pepřenky a vepředu je takový čudlák, to je pes.

Vlasta: Jednu z prvních věcí udělal, když jsme přišli o našeho prvního baseta. Byl mu tak rok. Tehdy mi Jeník vyřezal takového malého baseta na krk.

Toho jsem vyráběl ještě na Xaverově, když jsem dělal řidiče. Nejdřív

Zleva *Děd Vševěd*, Jan Hraběta, *Poražená Hruška*, *Klaun*

jsem odvezl panstvo, pak vyndal dláto, sedl do auta, nohy ven a vyráběl jsem.

Co tě na dřevě baví?

Že voní. Schválně jsem dělal z tvrdšího dřeva, z hrušky. Většinou řezbáři pracují s lípou, protože do ní se krásně dlabe, je to takový měkký materiál, nemá moc léta. Ale mě baví víc se s tím poprat. Tu lípu taky nemáš hned, ale máš to hotové dřív, než kdybys dělala z dubu.

Jak začínáš novou sochu? Kde bereš inspiraci?

To záleží. Některé věci si třeba předem nakreslím. Kreslit moc neumím, ale načrtnu si to aspoň zhruba, když mám nějaký nápad. Třeba mám sochu ženy, s těma prsíčkama. Tak jsem si řekl, udělám nějakou kompozici na téma dívka. To jsem si asi črtal v divadle, protože nedávno jsem to objevil v textu *Českého nebe*. Mezi písma jsem si načrtl celou kompozici.